

ISSN 1993-0259 (Print)
ISSN 2219-4649 (Online)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

**Тернопільський національний економічний
університет**

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

За редакцією С. І. Шкарабана

Збірник засновано в 2007 році

Виходить два рази на рік

Випуск 9

Частина 3

**Тернопіль
2011**

Економічний аналіз
Випуск 9. Частина 3.
2011 рік

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Тернопільського національного економічного університету,
протокол № 2 від 9 листопада 2011 р.*

*Рекомендовано рішенням Вченої ради Тернопільського
національного економічного університету
до поширення через мережу Інтернет,
протокол № 7 від 20 жовтня 2010 р.*

Збірник наукових праць

*Засновник і видавець:
Тернопільський національний економічний
університет*

Виходить два рази на рік

Заснований у червні 2007 року

Збірник входить до переліку наукових фахових видань Вищої атестаційної комісії України
у галузі економічних наук
(Постанова ВАК України № 1-05/4 від 14.10.2009 р.)

Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет;
редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського
національного економічного університету “Економічна думка”, 2011. – Вип. 9. – Частина 3. – 385 с.
– ISSN 1993-0259. – ISSN 2219-4649.

Збірник наукових праць „Економічний аналіз” містить статті теоретичного та прикладного характеру з
актуальних проблем економіки, фінансів, обліку, аналізу й аудиту тощо.

Головний редактор

Шкарабан С. І., д. е. н., проф.

Відповідальний секретар

Ярошук О. В., к. е. н., доц.

Редакційна колегія:

Гуцал І. С., д. е. н., проф.

Крупка Я. Д., д. е. н., проф.

Лазаришина І. Д., д. е. н., проф.

Мних Є. В., д. е. н., проф.

Рудницький В. С., д. е. н., проф.

Фаріон І. Д., д. е. н., проф.

Юрій С. І., д. е. н., проф.

Літературний редактор

Руденко М. І., к. філол. н., доц.

Матеріали випуску друкуються мовою оригіналу.

Редакція не завжди поділяє думку автора. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен,
географічних назв, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Відповідно до Закону про авторські права, при використанні наукових ідей та матеріалів цього
випуску посилання на авторів і видання є обов'язковим. Передрук і переклади дозволяються лише
зі згоди автора та редакції.

URL: <http://econa.at.ua/>

http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ecan/index.html

<http://www.library.tneu.edu.ua/>

ISSN 1993-0259 (Print)

ISSN 2219-4649 (Online)

© Тернопільський національний економічний університет, 2011

© «Економічний аналіз», 2011

© Різник О. І., дизайн обкладинки, 2007-2011

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 12430-1314ПР від 30 березня 2007 р.

ЗМІСТ

Ianischevska Iryna The social role of banking business	9
Sjurkalo Bogdan The state financial monitoring improvement trends	13
Адамик Богдан Проблеми координації діяльності органів державного регулювання банківської сфери в Україні	19
Антипенко Євген, Кирилова Лариса, Щербел Джордж Інвестиційна привабливість як інструмент оцінки фінансово-економічної діяльності підприємства	23
Антипенко Євген, Шумікін Сергій, Стойчева Аліна Методика аналізу та оцінки інвестиційної привабливості підприємств	27
Артюшок Вікторія Стратегічний аналіз в оцінці розвитку виробничого потенціалу підприємства	31
Арцукевич Катерина Современное состояние и перспективы развития угольной промышленности Украины и проблемы зависимости от энергетики	35
Бублик Мирослава, Коронецька Тетяна Екологічний податок як елемент державної стратегії екологічної політики України	40
Бурденюк Тарас SPACE-аналіз як метод формування стратегічних альтернатив підприємства	44
Власенко Валентин Методичні та прикладні аспекти оцінки стану організаційно-економічного механізму управління розвитком системи споживчої кооперації України	50
Воєводзинська Олена Діагностика інноваційного макроклімату як основа ефективного управління інноваційною діяльністю вітчизняних підприємств	58
Вознюк Таїса Якість продукції як економічна категорія та об'єкт управління	62
Галькевич Алла Концептуальні підходи до застосування оцінки за справедливою вартістю при придбанні та об'єднанні підприємств	67
Герасименко Тамара Питання сутності аналітичного процесу на підприємстві	75

Гордополова Наталія Організаційно-методичні аспекти обліку фінансових інвестицій за методом участі в капіталі	78
Горлачук Олексій Напрямки оптимізації витратно-цінового механізму підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва	81
Даньків Наталія Теоретичні основи функціонально-вартісного аналізу (ФВА) в ефективному використанні ресурсного потенціалу підприємства	85
Дейнека Марія, Алексанич Діана Аналіз стратегій розвитку підприємств кондитерської промисловості України	90
Десятнюк Оксана, Федун Ігор Відхід від сплати податків: сутність та соціально-економічні наслідки	94
Дехтяр Надія, Піскун Катерина Оцінка сучасного стану соціальної спрямованості зведеного бюджету України	100
Дутчак Ірина Особливості оподаткування та обліку операцій з товарними запасами в аптечних закладах	104
Єрмолаєва Любов Модель формування бренда туристичних послуг	108
Жовковська Тетяна Вплив аналізу на формування стратегічних планів суб'єктів господарювання	112
Заячківська Галина Критерії сегментування ринку міжнародних туристичних послуг	115
Зелінська Галина Задоволення регіональних потреб як невід'ємна складова ефективного освітнього менеджменту	119
Зуб Тетяна Аксиоматика ресурсовикористання у ринковій економіці і її реалізація на національних теренах	122
Іванова Людмила Бухгалтерський облік суб'єкта реального сектора економіки у процедурі мирової угоди	127
Іванова Тетяна Інформаційне забезпечення статистичного вивчення малого бізнесу	133

Караманиц Елена, Бандура Марина Ломбарды как альтернативная форма кредитования: отечественный и зарубежный опыт	137
Квасова Людмила, Філяк Артем Вдосконалення менеджменту якості проектних інститутів України	141
Кондрашова Тетяна, Охотніченко Оксана Застосування факторного аналізу собівартості продукції на підприємствах	144
Корпан Олена Методичні аспекти рейтингового оцінювання системи корпоративного управління підприємством	149
Котенко Олександр Формування ресурсної бази українських банків під впливом процесів міжнародного руху капіталу	153
Крещенко Оксана Впровадження категорійного менеджменту на підприємствах роздрібної торгівлі	156
Лаврів Лілія Система планування у діяльності організації	160
Лазаришина Інна, Шкарабан Степан Удосконалення методичних засад диференціального аналізу та аналізу чутливості прибутку для потреб ефективного управління	164
Литвин Зоряна Аналіз ефективності фінансових інвестицій	167
Максімова Марина Елементи системи контролінгу банківської діяльності	171
Малерик Марта Проблеми формування державного боргу України в умовах розвитку глобалізаційних процесів	178
Мараховська Тетяна Оперативний аналіз оборотних активів у національній економіці України	182
Мартинюк Василь, Корецький Богдан Оцінка впливу факторів середовища підприємства при управлінні асортиментом і параметрами продукції	185
Марущак Світлана Оцінка рівня економічної безпеки машинобудівних підприємств	190

Матвійчук Людмила Економічний аналіз використання туристичних ресурсів України	194
Мачуга Надія Аналіз умов ефективного функціонування системи якісних медичних послуг	198
Микитюк Петро Аналіз інноваційної діяльності на підприємствах будівельної галузі	202
Муренко Тетяна Діагностичне моделювання економічних показників фінансової звітності	206
Ніколайчук Микола Конкурентоспроможність людського капіталу в системі сучасних чинників розвитку економіки знань	211
Новіцька Ольга Сутність та соціально-економічне значення продовольчої безпеки	215
Ногіна Світлана, Албул Оксана Аналіз оцінки кредитоспроможності позичальника на основі комплексного підходу	219
Пащенко Олексій, Зінченко Андрій Необхідність державного регулювання фінансового забезпечення суднобудівних підприємств	223
Петрушевський Юрій, Попадюк Ольга Класифікація видів макроекономічного планування	228
Передерієва Світлана Критерії оцінки санаційного потенціалу підприємства-боржника	233
Позднякова Світлана, Шостак Олександра Систематизація компонентів процесу оцінки персоналу підприємства	237
Полунєєв Юрій Механізм підвищення конкурентоспроможності економіки України в посткризовий період	241
Попович Віта Міжнародні стандарти фінансової звітності: необхідність запровадження	245
Постніков Володимир Перспективні напрямки взаємодії органів державного управління з бізнесом у питаннях регулювання якості життя	247
Приходько Наталія, Руденко Раїса Зміни у міжбюджетних відносинах у зв'язку з появою нового Бюджетного кодексу	251

Радова Наталія Аналіз і динаміка процесів злиття і поглинання в банківській системі	255
Ребрик Юлія Рання діагностика кризи ліквідності банку на основі розрахунку композиційного індикатора	258
Роздобудько Валерій Аналіз процедур оцінки аудиторського ризику	263
Роскладка Андрій Впровадження циклу DMAIC в управління процесом наукової діяльності	266
Рубан Андрій, Гончар Любов Аналіз оподаткування операцій купівлі-продажу автомобілів з пробігом	269
Сідельникова Лариса Особливості застосування економетричних моделей у прогнозуванні податкових надходжень до бюджету	272
Сімченко Наталія, Бойко Кирило Підходи до формування інноваційно-орієнтованої маркетингової політики організації	278
Скаска Олег Сучасні проблеми ефективного управління державними фінансами	281
Скрипник Наталія Конкурентоспроможність національної економіки: генеза та пріоритетні напрями дослідження	284
Тимош Ігор Обґрунтування господарських рішень у системі реальних інвестицій	289
Фатюха Вікторія, Оката Людмила, Оката Лілія Аналіз факторів, що спричинили виникнення кризи банківської системи України	293
Титенко Лариса Загальнотеоретичні підходи до методики аналізу виробничих запасів на підприємствах фармацевтичної промисловості	297
Ткаченко Костянтин Організаційні та економічні аспекти підготовки фахівців	301
Удовенко Валерій Економіко-математичне моделювання психотипів людей	304
Фаріон Антоніна Напрями модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі України	309

Фаріон Іван Особливості процесу інтеграції національної облікової системи до міжнародних стандартів	316
Фролова Тетяна Розвиток інфраструктури глобального інвестування	319
Хохлов Володимир Модель експлораторного факторного аналізу прогнозу надходжень депозитів за різними секторами економіки	328
Черкасова Світлана Передумови забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств у межах формування механізму зміцнення їх економічної безпеки	335
Шелест Олена Оцінка рівня розвитку ключових компетенцій авіатранспортних підприємств у сфері інвестиційної діяльності	339
Шляга Ольга Тенденції розвитку та сфери застосування економічного аналізу в сучасних умовах	344
Шушпанов Дмитро Оплата праці та мотивація працівників в Україні: сучасний стан та напрямки вдосконалення	347
Юшкевич Олена Економіко-екологічний аналіз розвитку сільськогосподарських підприємств України	351
Яришко Олена, Ткаченко Єлизавета, Домбровська Віталіна Аналіз підходів до управління структурою капіталу	356
Яришко Олена, Ткаченко Єлизавета, Кукушкіна Марина Управління фінансовими ризиками на підприємствах	361
Яришко Олена, Ткаченко Єлизавета, Плавшуда Тетяна Оцінка фінансової стійкості акціонерного товариства	366
Яришко Олена, Ткаченко Єлизавета, Березін Владислав Теоретичні аспекти фінансової безпеки підприємства	371
Лучка Андрій Теоретико-методологічні основи оцінювання фінансової та бюджетної самостійності органів місцевого самоврядування	375
Ярощук Олексій Оцінка загрози фінансової кризи на підприємстві	382

THE STATE FINANCIAL MONITORING IMPROVEMENT TRENDS

The quality of functioning of the existing system of the state financial monitoring is examined, the major drawbacks as to its functioning are specifically mentioned, a scientific approach to the mechanism of the financial monitoring in the context of the risk-oriented concept of the existing system is suggested.

Keywords: monitoring entities, counteraction to legalization of proceeds from crime (money laundering), financial monitoring, prevention of the terrorist financing.

For each country the question of illegally obtained incomes' legalization is a matter of the national security. According to the national legislation, money laundering is not only considered as a criminal act, but also as a systematic risk to both financial markets and the corporate sector as a whole.

The fact of such legalization is a complex phenomenon in the negative profit (loss) of the financial system.

The thing is that, besides the actual increase in the economically unproductive monetary base, the risk of these funds transfer through the bank system (or other area of financial relations) significantly increases and aims to these costs further growth, and simultaneously and in proportion to this process the level of social responsibility is reduced.

Such a difficult task of illegal money detecting is being directed not only to law enforcement agencies, but also to financial institutions.

Scientific papers of O. M. Bandurko, A. M. Berezhnoi, S. A. Boutkevitch, S. O. Dmitrov, I. I. D'yakonova, A. V. Yezhov, V. A. Zhuravel, V. S. Zelenetsky, O. V. Kravchenko, I. P. Prykhodko, V. V. Kovalenko, I. V. Kolomiets, V. L. Krotiuk, V. A. Nekrasov, V. A. Timoshenko, D. A. Fire and others' are devoted to varied issues of the financial monitoring of Ukraine. However, nowadays the state financial monitoring is not considered by scholars from a position of a system analysis, and on the other hand, the state financial monitoring represents in itself not only a complex phenomenon, but consists also with a set of the state bodies of supervision. Another issue is the formalization of methods for classifying objects according to the supervision needed. The object, principles and functions of the entities of state financial monitoring are still remaining insufficiently examined. Also, the analysis of the existing system of financial monitoring efficiency requires a separate study.

The purpose of the article is to analyze the existing system of financial monitoring and to elaborate the ways of its improvement.

Taking into account the main drawbacks of the current anti-money laundering system in Ukraine, it could be highlighted that the basic drawback for building an effective system of the regulatory policy is the absence of an effective financial and economic mechanism of the national counterwork in the sphere of proceeds from crime legalization. The current system of anti-money legalization is not indefectible from the standpoint of a single financial supervisor existence, which determines the legality of transactions that fell under the financial monitoring.

The lack of a single and affordable methodology for

monitoring financial transactions is one of the main reasons for the existence of a large number of operations with signs of uncertainty. Thus, subjective evaluation of an official entity of the financial monitoring in current practice is a defining moment in associating operations with internal financial monitoring. This approach complicates the work of the financial supervisor.

The only solution to these problems is to create a mechanism for the state system of counteraction to legalization of illegal proceeds.

The mechanism of the state system of counteraction to illegal proceeds legalization, as a part of regulatory policy, should include such items as regulatory and legal framework, organizational and informational support, administrative tools, financial and economic tools and methods of counterwork.

Such a mechanism is shown schematically in Figure 1.

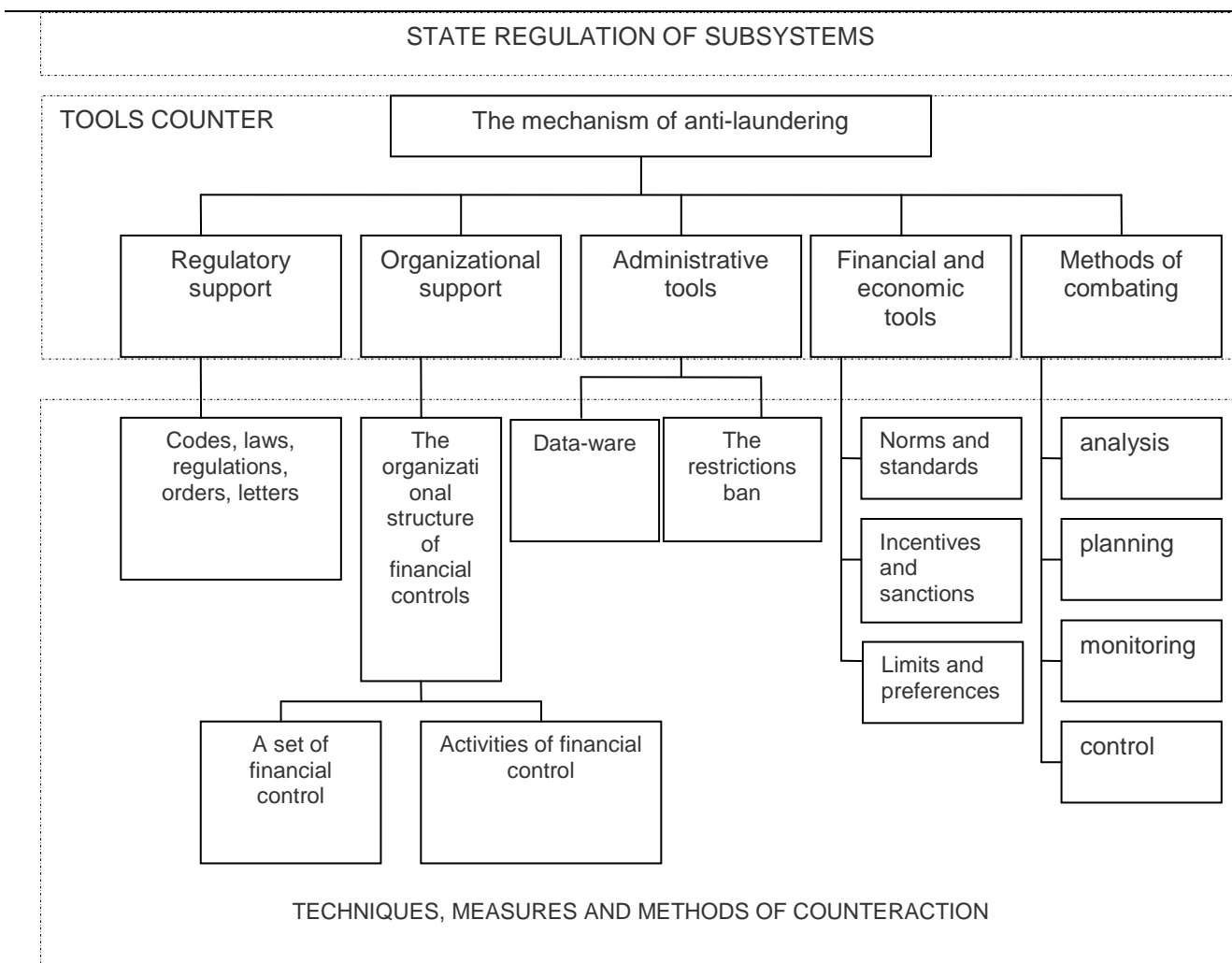
Nowadays, the most effective tool against the legalization of illegal proceeds is to introduce the financial monitoring. The financial monitoring is an activity of identifying transactions that are subjects of mandatory controls, and other transactions with monetary funds or other property related to the legalization (laundering) of proceeds from crime.

Considering the above mentioned, the financial monitoring of counterwork with legalization (laundering) of proceeds from crime is considered as a subject of control, as part of the internal control system, organized under the laws of Ukraine.

By the moment, terms of the internal financial monitoring in Ukraine are based on the following regulations:

1. The law of Ukraine "On prevention of legalization (laundering) of proceeds from crime" from May 21, 2010;
2. The law of Ukraine "On Banks and Banking Activity" from December 7, 2000, and with amends from February 6, 2003 and May 22, 2003;
3. The law of Ukraine "On Financial Services and State Regulation of Financial Markets" from July 12, 2001, with amends from February 6, 2003;
4. The Forty Recommendations of the Financial Action Task Force (FATF), put into the effect jointly by the CMU and NBU in August 28, 2001, №1124;
5. "Regulations on the implementation of financial monitoring by banks", approved by the NBU Board on May 14, 2003, № 189;
6. Other legal acts.

The basic principle of rules and programs of financial monitoring development and implementation is to ensure

Fig. 1. The scheme of the state system of countering money laundering

the participation of employees of the subject of control (within the limits of their competence) in the detection of financial transactions that may be related to legalization (laundering) of proceeds from crime or terrorist financing.

The rules should be designed to meet the following needs:

- confidentiality of information according to the Law of Ukraine "On information" about customers and their operations, and other information that is a trade secret;
- preventing the involvement of bank employees to the legalization (laundering) of proceeds from crime.

Customers' research and identification during the operations under the legislation of Ukraine and the rules of international practice are the keys to an effective financial monitoring.

According to the decree of the President of Ukraine "About measures on development of the system of combat against legalization (laundering) of proceeds from crime and terrorist financing" from July 22, 2003, № 740/2003, in the organizational structure (interagency working group) of methods and tendencies' research in the field of money from crime laundering, representatives from the State Department for Financial Monitoring, State Tax Administration of Ukraine, Ministry of Internal Affairs of Ukraine, State Commission for Regulation of Financial Services of Ukraine, State Commission on Securities and Stock Market, Security Service of Ukraine, Ministry of Justice of Ukraine, Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, Ministry of Economy and European Integration of Ukraine, State Customs Service of Ukraine, the Cabinet of Ministers of

Ukraine, Ukraine's presidential administration should be included, involving representatives of the National Bank of Ukraine, the Prosecutor General of Ukraine, financial experts, - in order to analyze the effectiveness of measures taken for prevention and counteraction of legalization (laundering) of proceeds from crime.

Also, according to the Law of Ukraine "On prevention of legalization (laundering) of proceeds of crime", financial monitoring system consists of two levels - primary and state ones. Thus, the state control has considerable potential in combating money income, considering the number and responsibilities of financial monitoring entities. However, the complexity and the depth of cautions to an effective application of the national anti-money laundering lays in the absence of a single national risk assessment methodology for legalization, and the lack of a single database of customers' reputation.

It means that informational support has a weak disposition for the classification and identification of operations and objects of financial monitoring. To build an effective system of combating money laundering, it is necessary to implement a centralized system of objects of risk level evaluation control. This system has to be primarily built on the basis of such criteria as the type of a customer, its location (country of registration), activity (goods and services) generated by the financial flow, taking into account the horizon of time-weighted return of activity and general terms of business. These criteria are difficult to keep for all customers from a position of the subject control. Therefore, the obvious need is to use the levels of risk in terms of which

these criteria should be calculated. The division into three risk levels is sufficiently representative: maximum risk, likely risk, poor risk. When it comes to the maximum risk, there appears a high probability of identifying a transaction as the subject of financial monitoring. And that is why it is important to pay attention to the subject of uncertainty of transactions and calculate rates according to the above criteria. A probable risk indicates the possibility of suspicious transactions, and depraves the client's reputation. Criteria calculation must also be carried out during the monitoring period to determine the economic content of the operation and its purpose, to maintain the data of the operation – the reputation of the subject of control. However, it is necessary to take into account that a coincidence with the specified level of risk may indicate an imperfect work of the company's management, and not only on its questionable intentions. Poor risk shows high rates of return of the object of control compared to the industry, or it indicates the appearance of some extraordinary operations for the company. The calculation of criteria should not be provided constantly, but the regular occurrence of these transactions may increase the risk of the object of control. All other customers must have an impeccable reputation.

Also, the system of indicators for identifying suspicious transactions is raw. There are only specified marginal operations that are subjects to financial monitoring, and it is mentioned about internal monitoring that the operation should have signs of uncertainty in the presence of "motivated suspicion". That is why, clear criteria for assigning operations to the internal monitoring are actually missing. That, in turn, is directly related to the mechanism of the national anti-laundering proceeds from crime. The legislation clearly outlines only the signs of uncertainty of transactions, but there are no well-defined criteria or indicators of a clear classification of such transactions for monitoring.

We suggest using a system of indicators for initial monitoring subjects. This system of indicators will not only confidence in attributing specific operation to the monitoring system, but also it will facilitate the work of a specialized body of financial control, shorten periods of operations' processing, and create opportunities for pre-automated processing of transactions for the purpose of financial monitoring.

According to the indicators suggested, the following ratios could be elaborated:

- the amount of a transaction to the daily amount of proceeds from the sale;
- the transaction amount share in the annual income from sales;
- the amount of monthly income to the transaction amount;
- a transaction amount to the daily (monthly) cash flow;
- a transaction amount to the cost of products manufactured per month.

Such correlations are neither a commercial nor banking secrets and can be used by entities of initial financial monitoring without limitations.

At the level of monitoring by initial subjects, using a single information database, which displays the reputation of contractors, will allow on-line risk track, and using the above mentioned criteria will make it possible to determine the doubtfulness of an operation in the form of a formula. This approach will get rid of subjective evaluations, and combat money laundering at a new level with the use of quantitative indicators.

Administrative tools, according to the established law on

the prevention of legalization, are effective ones for revitalizing the financial monitoring entities. The peculiarity of this element of the mechanism of the national system of counteraction is that inaction in combating money laundering is considered as the act which causes the suspension or dissolution of the entity of initial financial monitoring.

The next components of the mechanism of the national system of counteraction with legalization of illegal proceeds are financial and economic instruments. These instruments include rules and regulations, incentives and sanctions, limits and preferences. The criteria for classifying transactions as subjects of mandatory and internal financial monitoring are specified in the legislation as norms. To the present moment the following standards are set: the equivalent of 150,000 UAH for normal operations, and 13 000 UAH for transactions that pass through the gambling establishments and casinos.

It could be concluded that the range of standards is somewhat narrowed. According to the law, the penalties are imposed in the form of administrative fines on officials for inaction in the field of prevention of legalization of proceeds from crime. Currently, the minimum fine equals to 100 tax-free income parts of a citizen. Incentives in this area are not provided at the moment. Limits - restrictions are applied to activities of objects under the control, preferences for any object even with an impeccable reputation are not provided.

Particular attention should be paid to methods of financial control. In our view, the current system of legalization uses only a method of monitoring and some methods of analysis at the level of initial control subjects. It means, that if the signs of uncertainty determined by a bank appear, suspended operations are being stopped until the bank gets a permit from a specialized body of financial control. In fact, the method of analysis is divided into two stages and has a significant time gap between them and thus the effectiveness is lost in favor of information preserving.

Considering above mentioned, among the existing methods of management the one of planning is not currently used. Since only one operation is controlled without considering its economic content and peculiarity of the main activity of the business entity. The above mentioned method may be described as the transition from monitoring transactions to monitoring activities and financial work and storing the information which indicates an impeccable reputation of counterparty. The following transition should be realized: from analysis and monitoring to the planning some defined boundaries of possibilities for the financial activities of business entities. In such a case, the State control in financial flows will be personalized and quite transparent.

The suggested mechanism of the national anti-money laundering uses the sequence of methods such as analysis of operations, planned versus normative indicators' check, risk operations' assessment and transmitting the most risky operations to specialized financial supervisor, the control (cancellation) of the operations and recording the results database of entities' business reputation.

All the necessary elements of the financial mechanism of the national system of combating money laundering have been indicated, and now it should be noted that the proposed mechanism would be effective if all of the above methods are united. The common use of all the methods and tools is possible only if the concentration of all functions of supervision and control is provided by a single supervisory center. To date, the state service for financial monitoring has no such an extended power. Schematically, the organizational structure of financial control can be displayed

by the following pattern.

All the elements of an effective mechanism for the national counterwork with legalization of illegal proceeds have been determined, and the algorithm of its work may be suggested.

To find out the main differences between already existing and the proposed mechanism we have elaborated a scheme of the current anti-money laundering in Ukraine.

It is evident that today a single entity, the State Committee for Financial Monitoring of Ukraine, operates in doubtful transactions' analysis and in providing its

conclusions as to the classification of such transactions. The main problem that exists today is the low efficiency of the State Service for Financial Monitoring, related to the complexity of inspection (audits) entities in non-banking sector. The main workload falls on the State Tax Service. The suggested algorithm of the national anti-money laundering mechanism is based on a clear formula, which determines the category of uncertainty for the entities of initial monitoring.

In the algorithm suggested, every single cash flow transaction of the object of control is directed to the

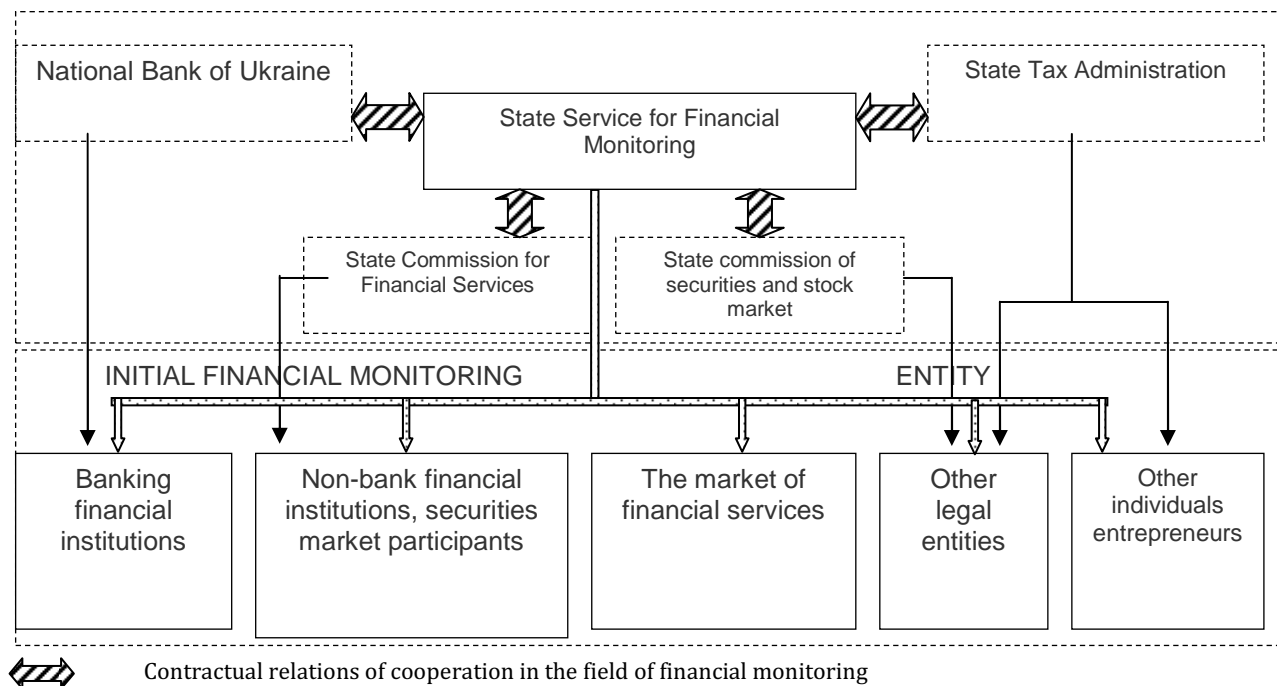

Fig. 2. The national system of financial control

specialized agency, which, in turn, must create a database of business reputation of the counterparty.

Based on the framework of the algorithm and initial financial document, it appears possible to classify the category of transaction immediately, and to provide information about the selected solution. In this case, the workload on the central body of financial control will be reduced, and its main function will narrow banking supervision in combating money laundering. Also, maintaining reputation and credit history databases will create conditions to ensure financial discipline in enterprises as a whole.

Monitoring is an integral part of the national economy and its separate sectors. Its role in the transition to a market economy may be determined not only by the need to eliminate mistakes in the economic management, the existence of shortcomings in financial practices, ineffective spending of funds, private property theft and especially the state corruption, but also by the importance of development of regularity and complexity of commercial and economic ties. In particular, the state institution should be formatted on new basis, according to which the institute's functions will include the total budget control to ensure the tax and financial legislation, legitimacy and efficiency of public spending, budget or personal financial resources, the mechanism of their formation, distribution and redistribution in terms of entities. Today, the practice of modern management system does not provide any other effective way to monitor financial and business activities of enterprises, institutions and organizations than conducting

audits (inspections) by state regulatory authorities. Unlike the Western practice in the domestic legal framework the retrospective form of control is prevailing. However, the effectiveness of this measure is much lower compared to the previous and current forms of control. Audit of budget efficiency, actively introduced in Ukraine is only the front part of preventive control forms, and does not perform today one of the main functions of the financial control – the warning one.

The use of outdated forms of financial control does not allow the state to influence the processes taking place in the economy efficiently and effectively, leading to a decrease in the state control functions, which are highly important in terms of financial market instability. The further development of the financial control as a full-scale activity with other management functions, covering the interests of the state and its citizens in the sphere of finance, needs to cultivate a new concept of mechanisms and instruments for its implementation, improvement of its constituent elements, including not only the goals, objectives, objects, methods and forms of control, but also the newest methods, subjects, tools and instruments of the control procedures.

The main problems that hinder the effectiveness of the state control actions by today are: a significant focus on the retrospective form of control and the lack of legal backing and enforcement. The greatest results in the prevention of violations of laws have been made in fiscal (tax) activity, the cash performance of the state budget and in banking services.

Thus, according to the statistics from the State Service

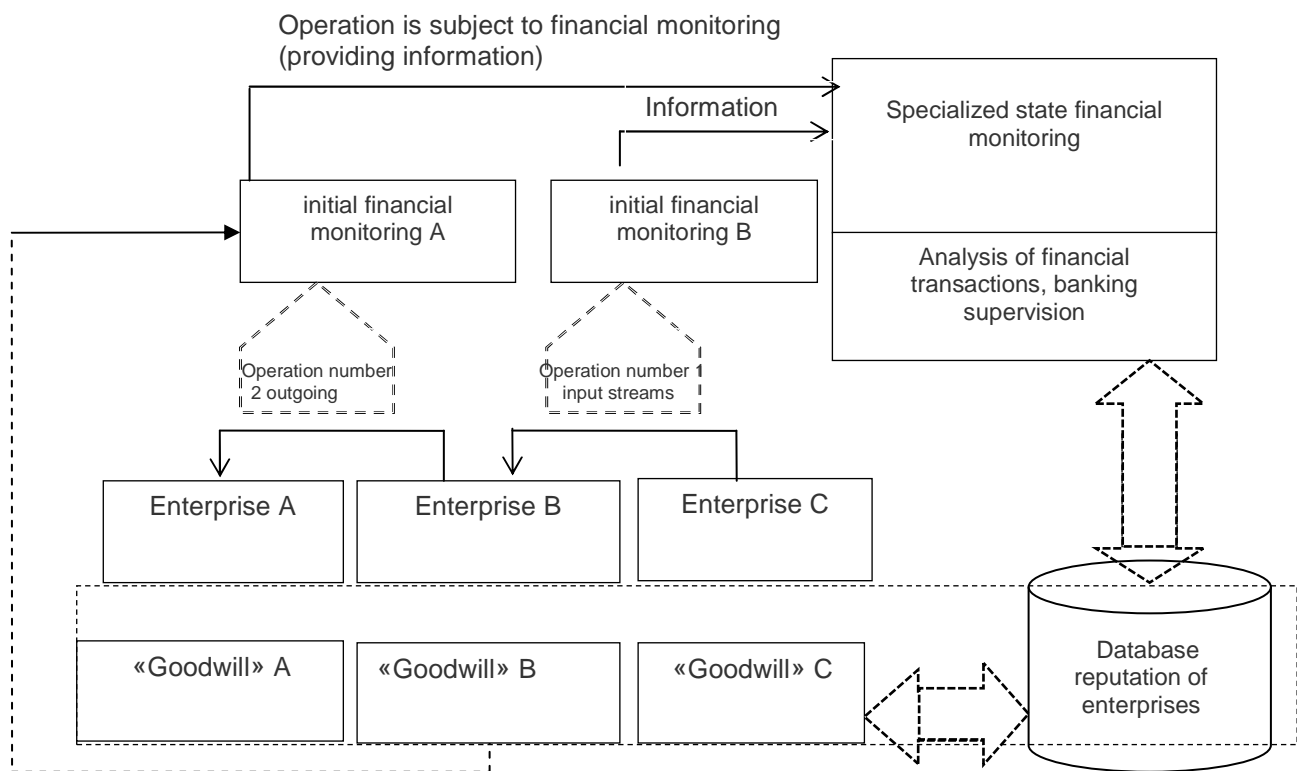

Fig. 3. The algorithm of the national anti-money laundering mechanism

for Financial Monitoring from the III quarter, 2010, the share of financial transactions from the banks' notice made 96,35% against 97,04% in the II quarter, 2010, in the total amount of financial transactions provided to the State Financial Monitoring by business initial financial monitoring subjects, and decreased by 0,69% compared to the previous period.

Also, criminal actions, under art. 205, part 2 of the Criminal Code of Ukraine (fictitious business), are performed in the case of cash flow determined without articles of merchandise. However, the stock market remains outside the control of the operation, where the cash flow without articles of merchandise is present, in other words a change of the CF's owner takes place.

To ensure accountability of cash flows data in the field of prevention of legalization of proceeds from crime, and taking into account above mentioned problems, we have elaborated the following measures along with the development of concept components and algorithm of the mechanism of the national system for combating money legalization:

1) To provide significant oversight powers in the field of non-banking financial operations to the State Service for Financial Monitoring by expanding the legal boundaries in the context of the law on inspections (audits) for reporting entities, as well as to increase the use of sanctions for violations of established norms.

2) To make the transition from retrospective control operations to the control of the initial placement of funds in the financial system.

3) To apply the method of control to the subjects of transaction rather than to the transaction itself, as provided by the recommendations of Egmont group. To create a single database, which will indicate the business reputation of an entity, to introduce three levels of business reputation:

- flawless (no risk);
- under control (likely or poor risk);
- doubtful (maximum risk).

4) To keep the history of the financial discipline of the subjects of observance and to provide their ranking.

5) To use such tools as "uncertainty of the criteria" to determine the feasibility of financial transactions.

6) To use the following levers:

- operations' control (monitoring) and assigning the results to the categories of business reputation;
- preventive measures usage for suspicious transactions, such as limiting the volume of transactions, both in terms of time and by volume;
- the introduction of legal responsibilities for violation the monitoring by the subjects of initial control.
- the introduction of a significant size penalty for officers, and the control over the quality of their work implementation.

7) To separate approaches for the control of quantitative and qualitative indicators, to focus activities on internal financial monitoring and quality performance indicators of the contents of business operations and its compliance with core business entity.

An efficient, effective, impartial and forehanded state financial monitoring should play the leading role in solving problems of prevention of the legalization, and the objectives and principles of which should be enshrined in legislation. In addition, we believe that the effective measure is to examine institutional and legal framework of financial monitoring within a particular discipline in higher education institutions of economic and legal orientation.

In such a way, it can be highlighted that the current and present financial and economic mechanism of the state system of counteraction to legalization of proceeds from crime is based on the model of the banking counter and actually does not consider other ways of legalization of illegal incomes. Based on our research, the following could be concluded: the suggested mechanism will enable not only the initial monitoring, but also it will ensure the effective implementation of the strategy of financial control in the

---

financial sector based on the extended powers of a single financial supervisory authority in the field of combating money laundering, the conduct of a single reputation database of enterprises and organizations, as well as the use of an absent by today method of planning the implementation of control procedures.

The direction for further research in the context of combating legalization (laundering) of proceeds from crime and terrorist financing prompts building an organized (clearly subordinated) interaction of supervisors, as well as elaboration of possible typologies and patterns of initial allocation of capital in the financial system. The lack of a sufficient regulatory framework is a sufficient drawback in the development of these areas.

References

1. Voronova, L. K. *Financial Law in Ukraine: textbook* / L. K. Voronova. - K.: Precedent, My Book, 2006. - 448 p.
2. Butkevych S. A. *Some Aspects Legal Responsibility for Violations of the Law on Prevention and Counteraction to legalization (laundering) of proceeds of crime/ S. A. Butkevych / / Actual Problems of Legal Regulation Activities in Contemporary Ukraine: materials of intercollegial scientific and practical conference (city of Simferopol, Dec.19, 2008)*. - Simferopol, KRK "Publishing house Pedagogical Studies of Crimea ", 2008. - P. 246-250.
3. Djakonova, I. I. *The essence and value of financial monitoring in banks [Text] / I. I. Djakonova / / Bulletin of the Academy of Customs Service of Ukraine*. - 2008. - № 1 (37). - P. 7-14.
4. Kravchenko, O. V. *Financial monitoring in banks: substance, significance, regulation [text] / O.V. Kravchenko / / Socio-economic problems of the modern period of Ukraine. The financial market of Ukraine: stabilization and European integration: Digest of scientific publications / National Academy of Sciences of Ukraine. Inst. of Regional Studies*. - Lviv, 2010. - Vol. 1 (81). - P. 270-276.
5. *Code of Ukraine on Administrative Delinquencies: from 07.12.1984, № 8073-X / / Gov. of Ukrainian SSR*. - 1984. - Supplement to number 51. - Art. 1123.
6. *Financial monitoring in the bank. Study Guide* - Ed. Dmitrov S. O., Kovalenko V.V. - For economists, professors and university students - University book, 2008. - 336 p. ISBN: 978-966-680-406-1.

РЕЗЮМЕ

Сюркало Богдан

Тенденції покращення системи фінансового моніторингу

Розглянуто якість функціонування існуючої системи державного фінансового моніторингу, виокремлено основні перспективи її функціонування.

РЕЗЮМЕ

Сюркало Богдан

Тенденции улучшения системы финансового мониторинга

Рассмотрены качество функционирования существующей системы государственного финансового мониторинга, выделены основные перспективы относительно ее функционирования.

Стаття надійшла до редакції 01.11.2011 р.

Наукове періодичне видання

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Збірник наукових праць

Випуск 9

Частина 3

2011 рік

Редактор-коректор *М. І. Руденко*
Дизайн обкладинки *О. І. Різник*

Адреса редакції: вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46020,
телефон 380 (352) 47-50-50*12309.
E-mail: mail.econa@gmail.com, analysis_tdeu@yahoo.com

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 12430-1314ПР від 30 березня 2007 р.

Підписано до друку 10.11.2011 р. Формат 60x90/8.
Папір офсетний. Гарнітура Cambria і Times. Друк офсетний. Зам. № Р 006-02-11
Умовно-друк. арк. 44,58. Обл.-вид. арк. 58,1.
Тираж 300. Ціна договірна.

Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка»
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46020,
телефон/факс 380 (352) 47-58-72.
E-mail: edition@tneu.edu.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців ДК № 3467 від 23.04.2009 р.